

WEB PREGLEDNIK

WEB PREGLEDNIK (engl. *Web browser*)

- Program koji omogućuje prikaz Web stranica.

WEB PREGLEDNICI

■ Popularni preglednici su npr.:

- Mozilla Firefox,
- Google Chrome,
- Opera,
- Internet Explorer,
- Microsoft Edge

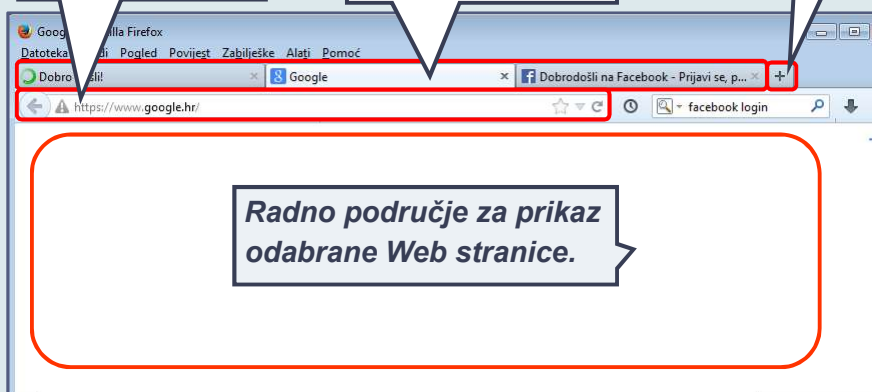
PROZOR PROGRAMA

Adresna traka.

Kartice otvorenih web stranica.

Otvaranje nove kartice.

Radno područje za prikaz odabrane Web stranice.

KARTICE WEB STRANICA

- Web preglednik omogućava **istodobno** otvaranje **više** Web stranica, svake na zasebnoj kartici, a sve unutar istog prozora.

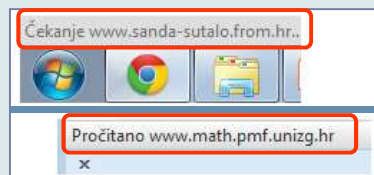
- Za otvaranje **zasebne** kartice, potrebno je kliknuti na oznaku nove kartice ili na tipkovnici odabrati [Ctrl]+[T].

UPIS ADRESE

- Za otvaranje i pregled Web stranice poznate adrese, adresu treba **upisati** u za to **predviđeno područje** adresne trake.

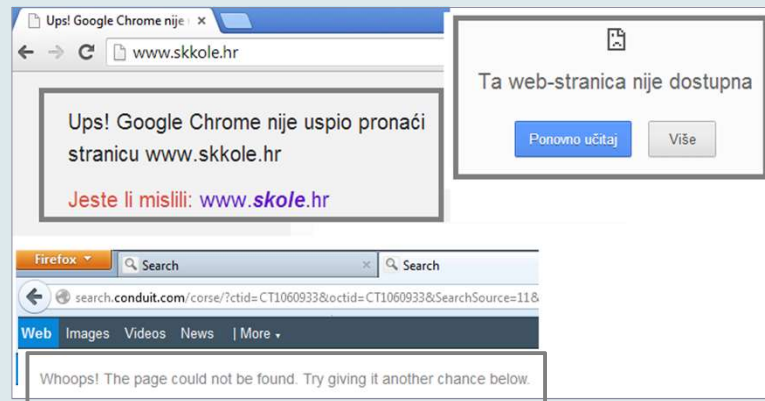

- Postupak učitavanja stranice može se pratiti u statusnoj traci.

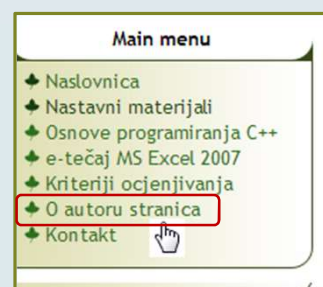
NEDOSTUPNA STRANICA

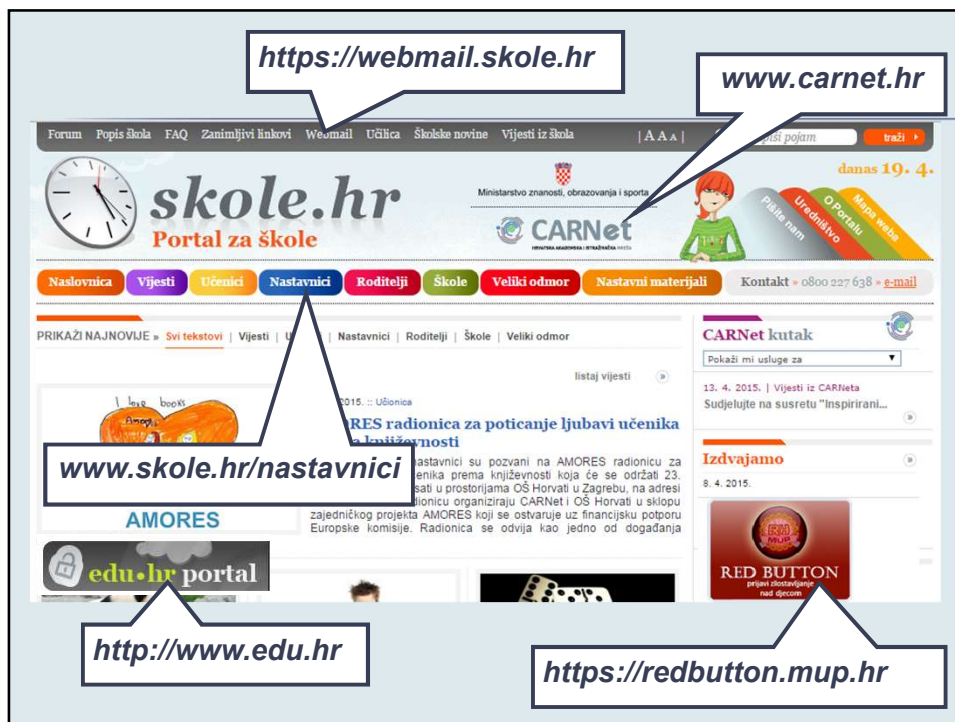
- Ako se adresa upiše **pogrešno** ili se upiše **nepostojeća adresa**, preglednik će nas na neki način obavijestiti.

POVEZNICE - LINKOVI

- Riječi ili slike koje su **poveznice (linkovi)** na druge stranice, obično su **naglašene** (npr. bojom), a prepoznaju se i po tome što **kazalo mijenja oblik** kad se nalazi na njima.
- Svaki put kada kazalo promijeni oblik, u **statusnoj se traci** pojavi **adresa stranice** na koju ta poveznica vodi.

DZ – WEB PREGLEDNIK

- Stvoriti Word datoteku **DZ-Web preglednik** sa **10** stranica. Datoteku treba spremiti na svoj disk na svom računalu, a potom u nju zabilježiti ono što se bude tražilo tijekom ove vježbe.
- Po završetku vježbe, datoteku treba poslati profesoru na mail.

WEB PREGLEDNICI

- Pokrenuti Web preglednike: **Google Chrome** i **Mozilla Firefox**. Zaslonske slike oba preglednika zalijepiti na **stranicu 1** datoteke **DZ-Web preglednik**.
- Usporediti **dijelove prozora** oba preglednika.
- Otvoriti web stranicu **skole.hr**
- Uočiti **poveznice** na stranici. Pogledati na koje **web adrese** neke od poveznica vode. Na **stranicu 2** zabilježiti nekoliko takvih web adresa.

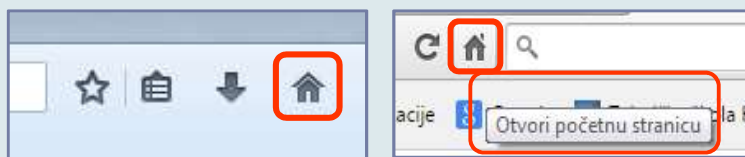
ALATI

- Za prekid učitavanja stranice: gumb **Zaustavi**.
- **Ponovno učitavanje** trenutno otvorene stranice: gumb **Osvježi**.
- Za kretanje **unaprijed** i **unatrag** kroz sve stranice koje su posjećene otkad je otvoren Web preglednik služe gumbi **Naprijed**, **Natrag**.

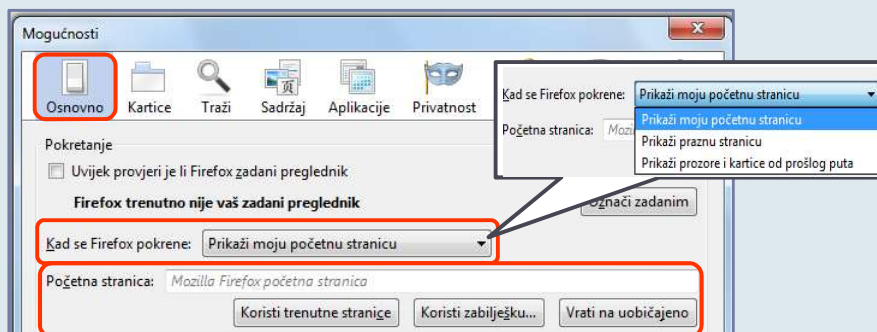
POČETNA STRANICA

- Pri pokretanju Web preglednika, učitava se **početna stranica** (engl. *home page*) ili više njih.
- Ako se korisnik odluči tijekom rada **ponovo pokrenuti početnu stranicu**, odabrat će za to predviđeni gumb.

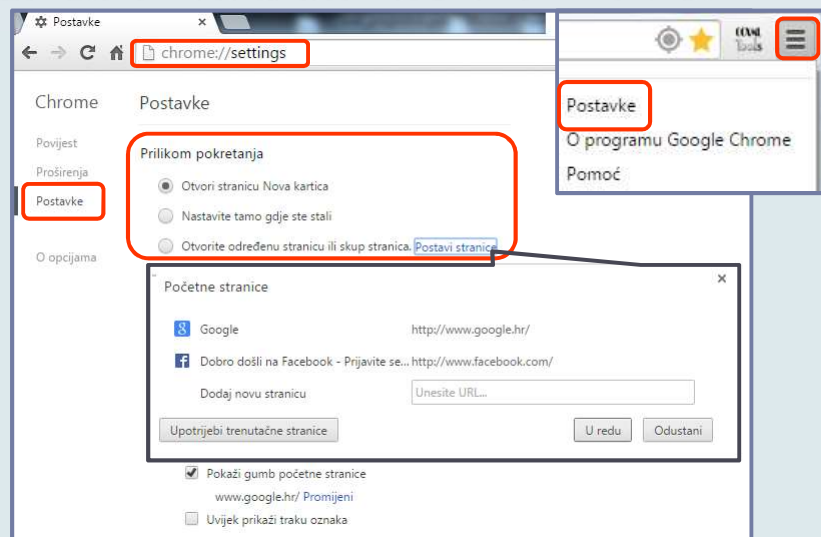

POČETNA STRANICA (FIREFOX)

- Korisnik može zadati da se pri pokretanju učitaju početne stranice po njegovu odabiru.

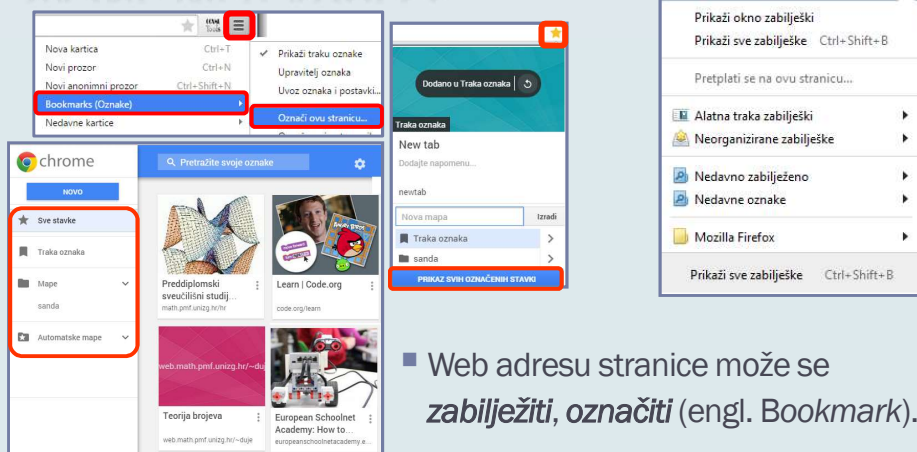
POČETNA STRANICA (GOOGLE CHROME)

POČETNA STRANICA

- Isprobati podešavanje **početne stranice** u oba preglednika.
- Podesiti da se kao početna stranica otvara **google.hr**. Na stranicu **3** datoteke **DZ-Web preglednik** zalijepiti dio zaslonske slike koji prikazuje kako si to učinio.
- Isprobati naredbeni gumb **Početna stranica**.

VAŽNE WEB ADRESE

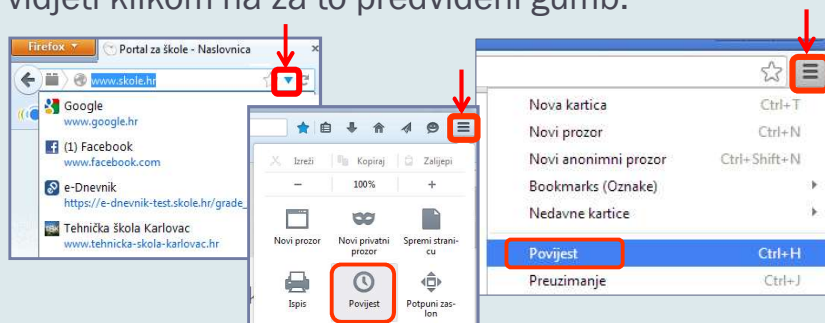

- Web adresu stranice može se **zabilježiti, označiti** (engl. Bookmark).

- Do **popisa zabilježenih adresa** lako je doći.

ADRESE NEDAVNO POSJEĆENIH STRANICA

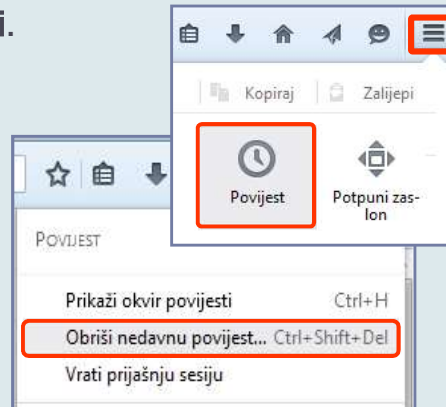
- Popis stranica koje su **nedavno posjećene** može se vidjeti klikom na za to predviđeni gumb.

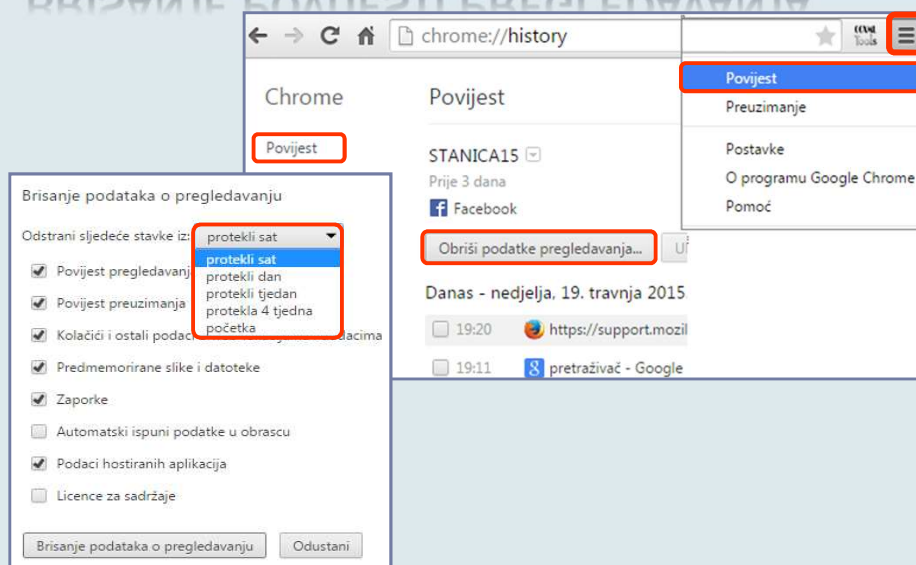
- Web stranica se iz tog popisa odabire **klikom miša**.

BRISANJE POVIJESTI PREGLEDAVANJA

- Za vrijeme pregledavanja, Web preglednik sprema razne podatke o posjećivanim stranicama. Te je podatke moguće obrisati.
- Ovo je nužno učiniti ako se korisnik služi javnim računalom (da osobni podaci ne ostanu zabilježeni i nakon uporabe).

BRISANJE POVIJESTI PREGLEDAVANJA

POVIJEST PREGLEDAVANJA

- Pregledati **popis adresa** web stranica koje su **nedavno posjećene**.
- Pregledati sadržaj **Povijesti** pregledavanja. Uočiti koji se sve podaci o pregledavanju bilježe i pamte.
- Na stranicu **4** datoteke **DZ-Web preglednik** zalijepiti dio zaslonske slike koji prikazuje sadržaj **Povijesti** pregledavanja.
- Obrisati podatke o **povijesti pregledavanja**.

PRIVATNI PROZOR

Radite u anonimnom načinu

Stranice prikazane na anonimnim karticama neće se zadržavati u povijesti vašeg preglednika, pohrani kolačica i povijesti pretraživanja nakon što zatvorite sve anonimne kartice. Zadržat će se sve datoteke koje preuzmete i sve oznake koje stvorite. [Saznajte više o anonimnom pregledavanju](#)

Anonimni način ne sakriva vaše pregledavanje od vašeg poslodavca, davatelja internetskih usluga ili posjećenih web-lokacija.

- Da bi se izbjegla prethodna situacija i potreba za brisanjem povijesti pregledavanja, moguće je web stranice **pregledavati u privatnom prozoru**.

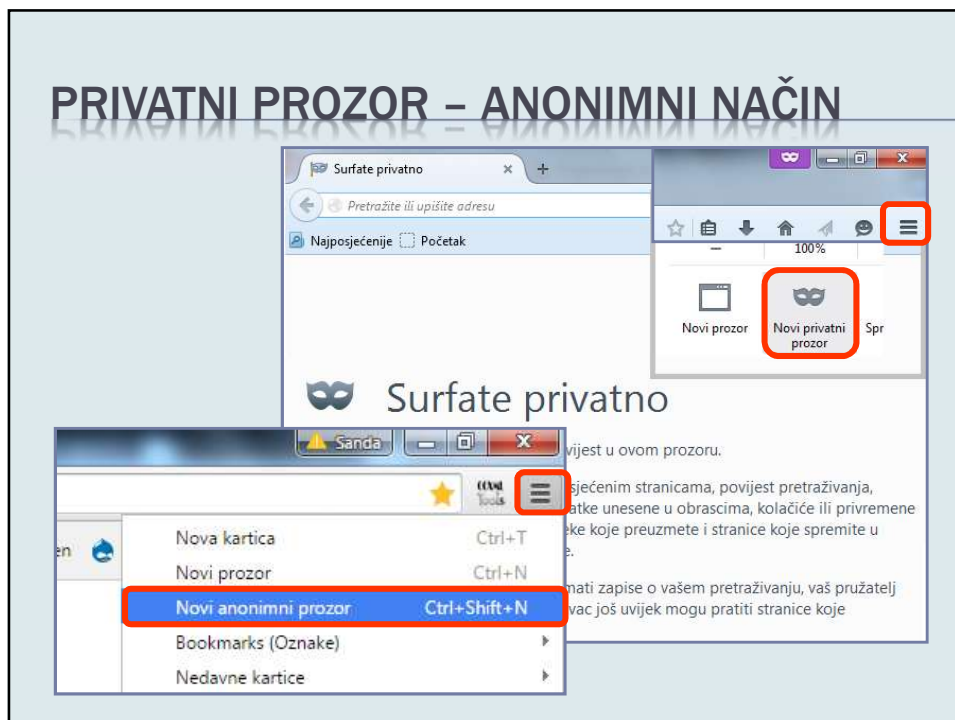
Surfate privatno

Firefox neće zapamtiti povijest u ovom prozoru.

To uključuje podatke o posjećenim stranicama, povijest pretraživanja, povijest preuzimanja, podatke unesene u obrascima, kolačiće ili privremene podatke. Međutim, datoteke koje preuzmete i stranice koje spremite u zabilješke će biti zadržane.

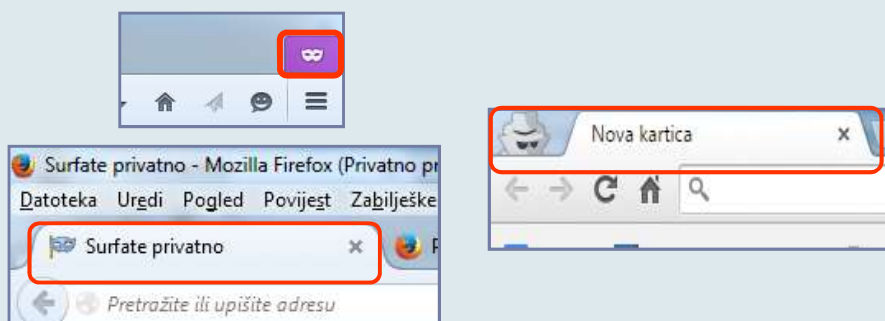
I dok ovo računalo neće imati zapise o vašem pretraživanju, vaš pružatelj internet usluga ili poslodavac još uvijek mogu pratiti stranice koje posjećujete.

PRIVATNI PROZOR – ANONIMNI NAČIN

PRIVATNI PROZOR – ANONIMNI NAČIN

- Odabirom naredbe **Privatni (Anonimni) prozor** otvara se posebno označen prozor koji omogućava da se ne bilježe informacije o našim aktivnostima.

PRIVATNI PROZOR – ANONIMNI NAČIN

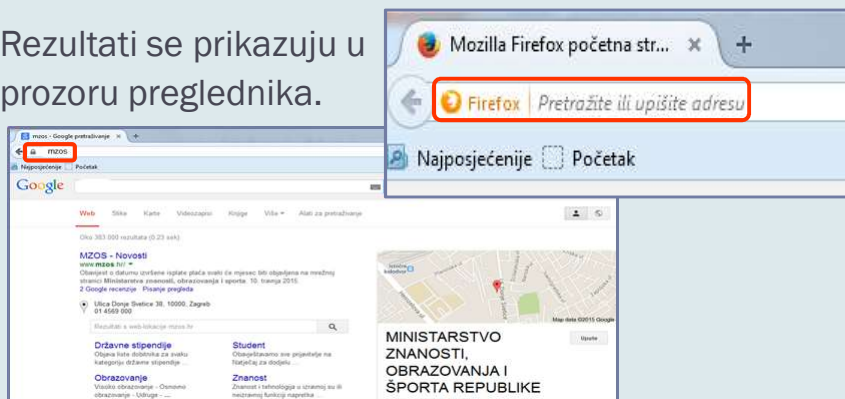
- Ako se radi u privatnom (anonimnom) načinu rada NEĆE se pohraniti:
 - podaci o posjećenim stranicama (Povijest),
 - zaporce,
 - popisi preuzimanja (niti jedna preuzeta datoteka neće ostati u prozoru preuzimanja),
 - kolačići (Cookies),
 - privremene datoteke priručne memorije.

PRIVATNI PROZOR

- Isprobati rad u *Privatnom* (*Anonimnom*) prozoru.
- Uočiti *oznake* koje nas upozoravaju da radimo u privatnom načinu rada.
- Na stranicu *5* datoteke *DZ-Web preglednik* zalijepiti dijelove zaslonskih slika (za svaki od oba web preglednika) koji prikazuju *oznake* koje nas upozoravaju da radimo u privatnom načinu rada.

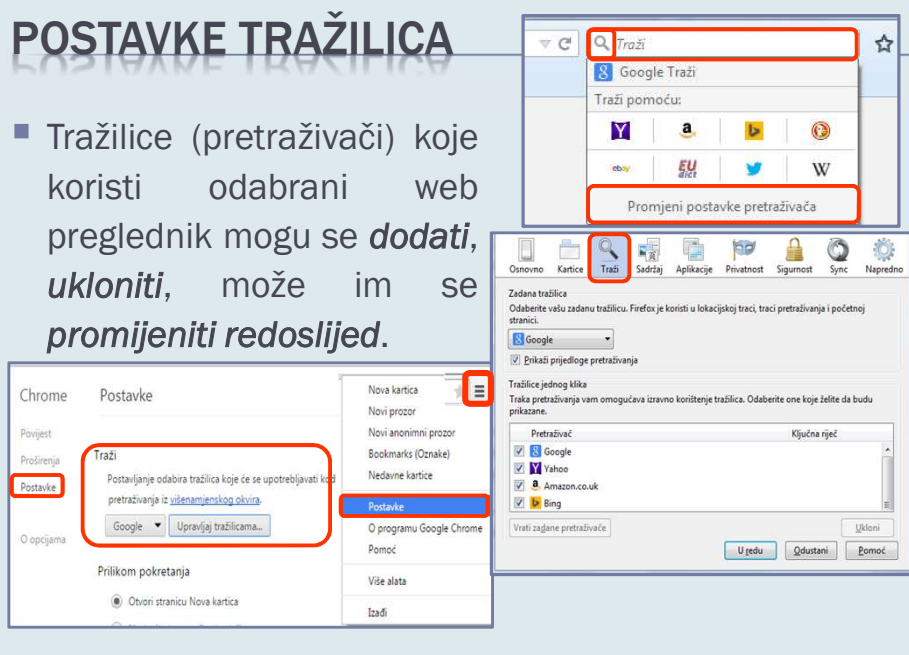
PRETRAŽIVANJE WEB STRANICA

- Web stranice se *po određenom pojmu* pretražuju upisom željenog pojma u područje adresne trake.
- Rezultati se prikazuju u prozoru preglednika.

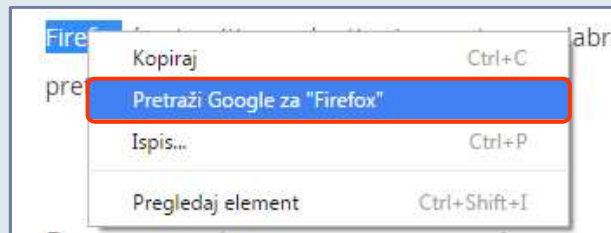
POSTAVKE TRAŽILICA

- Tražilice (pretraživači) koje koristi odabrani web preglednik mogu se *dodati, ukloniti*, može im se *promijeniti redoslijed*.

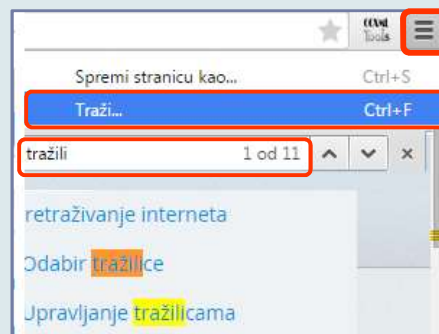
PRETRAGA PO POJMU S TRENUTNE STRANICE

- Web stranice se mogu pretraživati i po pojmu odabranom na trenutno otvorenoj web stranici tako da se pojam označi, a potom pozove kontekstualni izbornik, pa odabere odgovarajuća naredba.

PRETRAGA TRENUTNE STRANICE

- Trenutno otvorenu stranicu moguće je pretražiti pozivom naredbe **Traži**. U okvir se unosi željeni pojam, a kao posljedica, sva pojavljivanja traženog pojma označena su bojom.

Isti se efekt postiže
i odabirom:
[Ctrl]+[F].

PRETRAGA

- Uočiti pa isprobati mogućnosti podešavanja **tražilica** (**pretraživača**).
- Otvoriti web stranicu:
www.toz-penkala.hr/slavljub-penkala
- Rezultate zadatka sa sljedećeg slajda zabilježiti na 6. stranicu datoteke **DZ-Web preglednik**.

PRETRAGA

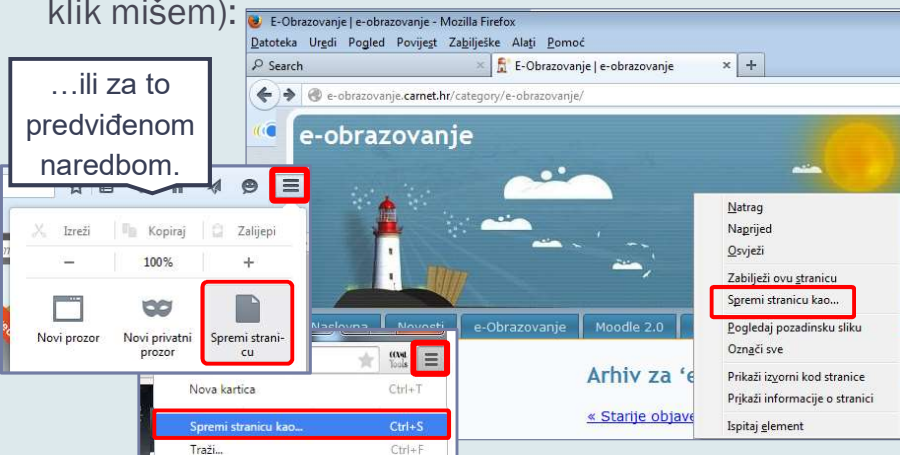
- Na trenutno otvorenoj stranici pozivom naredbe **Traži** potražiti pojavljivanje riječi: **nalivpero**. Zaslonsku sliku koja prikazuje pronađene riječi zalijepiti na stranicu **6**.
- Na trenutno otvorenoj stranici isprobati **pretragu po pojmu**: **Zagreb**. Zaslonsku sliku rezultata pretrage zalijepiti na stranicu **7**.

POHRANA WEB STRANICA

- Sadržaj odabrane Web stranice može se **pohraniti** na neki od medija za trajnu pohranu podataka.
- Može se pohraniti:
 - cjelokupni **sadržaj** stranice,
 - dijelovi **stranice** (tekst, slike).

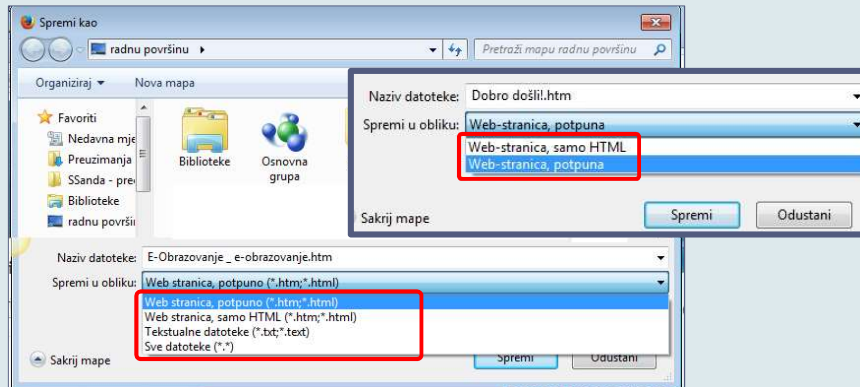
POHRANA CJELOKUPNOG SADRŽAJA

- Sprema se pozivom **kontekstualnog izbornika** (desni klik mišem):

OBLICI POHRANE

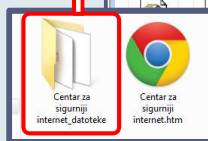
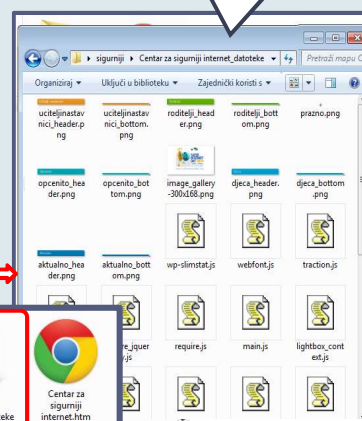
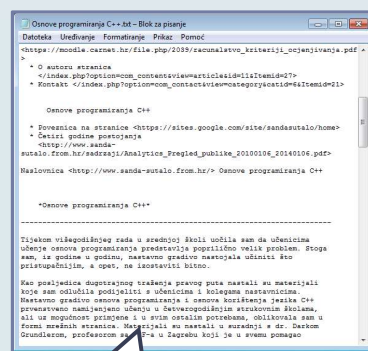
- Pri spremanju, osim mjesta pohrane moguće je birati i oblik, vrstu pohrane:

OBLICI POHRANE

...web stranica potpuna (*.html).

...tekstualna datoteka (*.txt)

KOPIRANJE DIJELOVA STRANICE

- S Web stranica mogu se kopirati dijelovi teksta uporabom *Kopiraj/Zalijepi* naredbi. *Slike* se preuzimaju:

- desni klik mišem,

- *Spremi sliku kao...*

- nakon toga se odabire *mjesto pohrane*.

POHRANA WEB STRANICA (I NJIHOVIH DIJELOVA)

- Otvoriti web stranicu: hr.wikipedia.org/wiki/Zagreb
- Pohraniti *potpunu* web stranicu u mapu *Za preglednik* prethodno stvorenu na radnoj površini.
- Pohraniti web stranicu u obliku *tekstualne datoteke* u mapu *Za preglednik* pa učitati posljedice pohrane. *Usporediti*.
- Dio zaslonske slike na kojoj se vide ikone preuzetih datoteka zalijepiti na stranicu 8.

KOPIRANJE DIJELOVA STRANICE

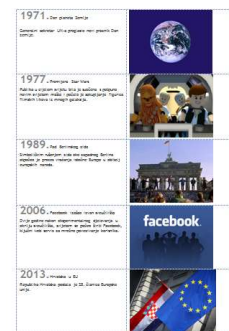
- Otvoriti stranicu: vegeta.com.hr

- Odabrati poveznicu **Proizvodi**. Na toj je stranici dostupan niz slika koje prikazuju razne proizvode iz Vegete.
- Preuzeti pet slika po vlastitom odabiru i pohraniti ih u mapu **Za preglednik**.

KOPIRANJE DIJELOVA STRANICE

- Na stranicu **9** datoteke **DZ-Web preglednik** umetnuti tablicu 2x5, pa u pet ćelija desnog stupca umetnuti pet slika koje su prethodno preuzete.
- U ćelije lijevog stupca (pored svake od slika) zalijepiti tekstove koji te slike opisuju (tekstove kopirati sa stranice **Proizvodi**).

ZAŠTITA AUTORSKIH PRAVA

- Pri korištenju **sadržaja s Interneta** valja voditi računa o **zaštiti autorskih prava** onih koji su te sadržaje stvorili!

- Osoba koja je **sadržaje stvorila**, oznakom **Copyright ©** (oznakom autorskog prava) ukazuje da na te sadržaje **polaže autorsko pravo**. Svaka povreda prava autora podliježe kazni.

CREATIVE COMMONS (CC) LICENCE

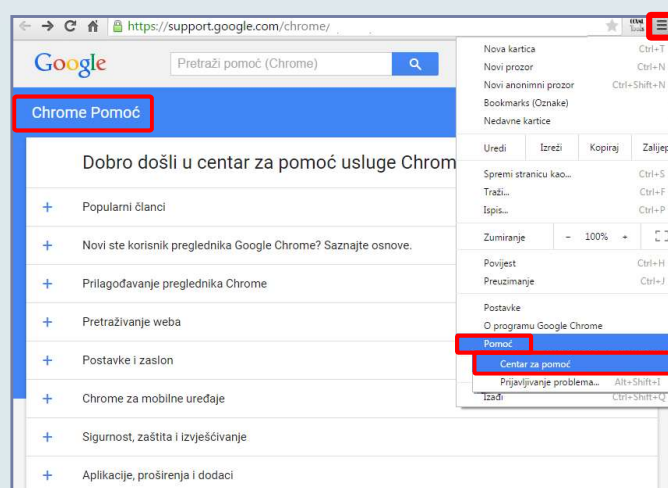
- Ako autor želi određena prava zadržati po osnovi autorstva, a istovremeno drugima dopustiti da umnažaju, distribuiraju i na razne druge načine koriste njegova djela, može upotrijebiti **autorsko-pravne licence**. Poznate licence tog tipa su **Creative Commons (CC) licence**.

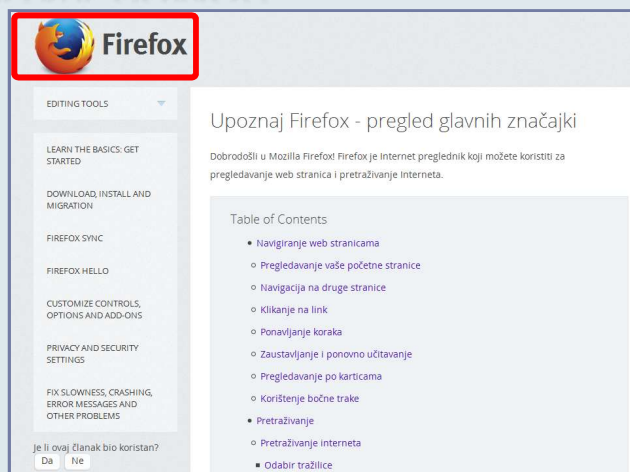
ZAŠTITA AUTORSKIH PRAVA

- Na internetu pronaći sljedeće teme za DZ: *Autorsko pravo i CC licence*.
- Odgovarajuće datoteke treba preuzeti na svoje računalo, njen sadržaj proučiti, a zadatke riješiti.

DODATNA POMOĆ

DODATNA POMOĆ

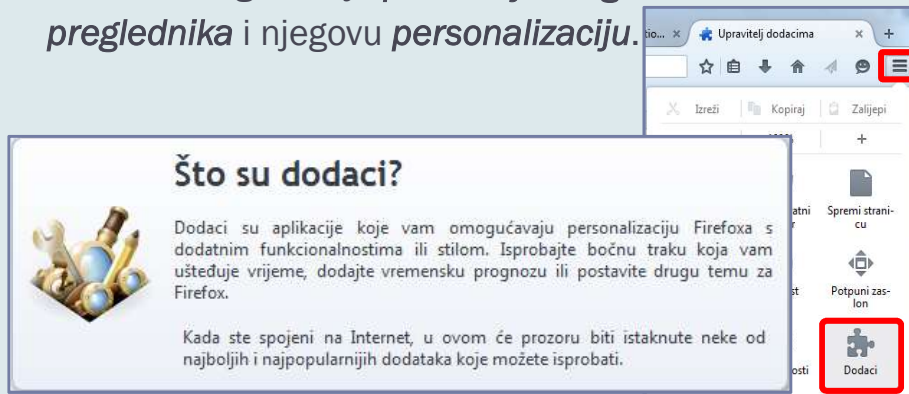
<https://support.mozilla.org/hr/kb/upoznaj-firefox-pregled-glavnih-znacajki>

DODATNA POMOĆ

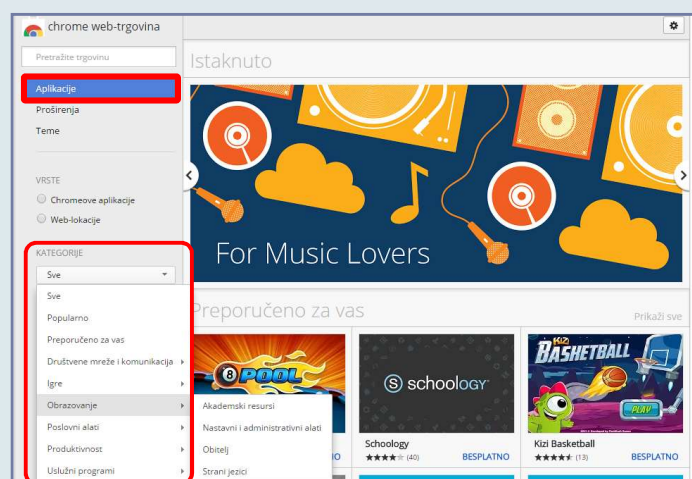
- Pokrenuti **Chrome pomoć** pa pregledati glavne značajke koje ta pomoć nudi.
- Isto učiniti i za pomoć preglednika **Firefox**.

DODACI – Add-ons

- Dodaci omogućavaju *proširenje mogućnosti web preglednika* i njegovu *personalizaciju*.

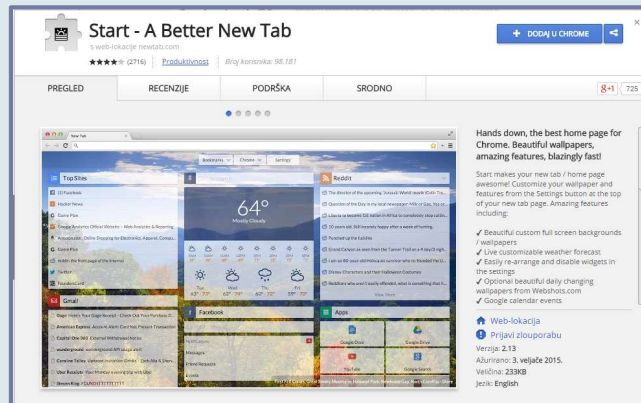

DODACI: chrome web-trgovina

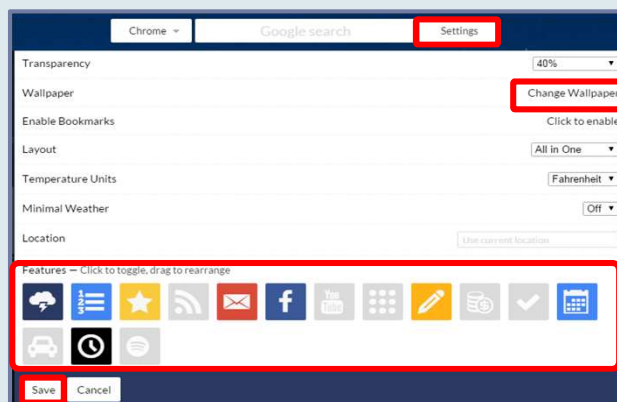
PRIMJER - A BETTER NEW TAB

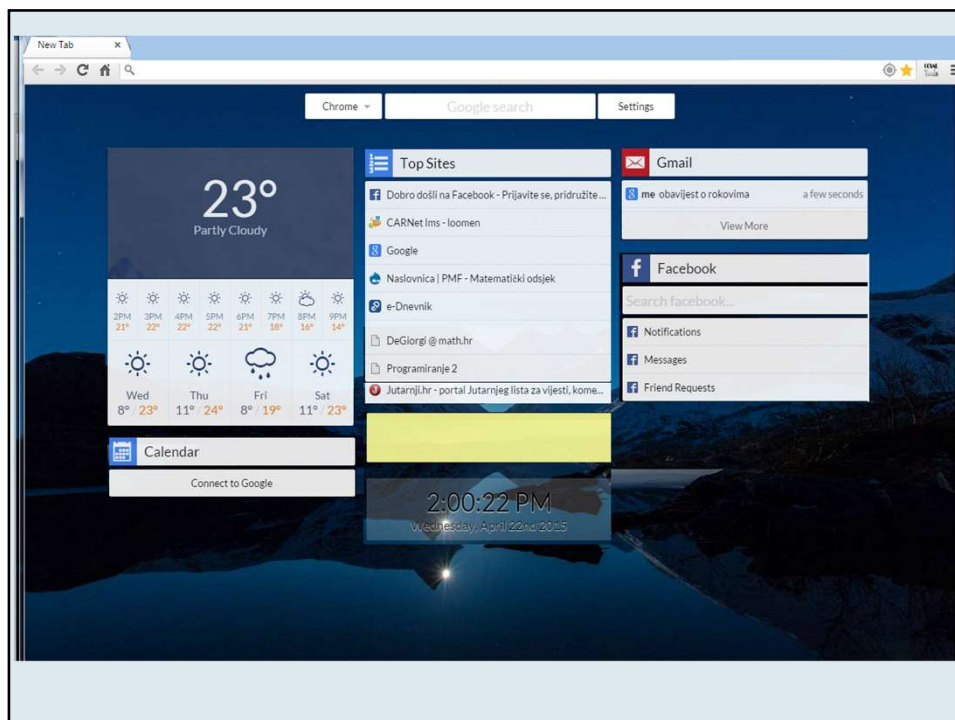
- Omogućit će prilagođavanje nove kartice (od dodatnih programčića do odabira željene teme).

PRIMJER - A BETTER NEW TAB

- Po dodatku ovog proširenja, moguće je oblikovati izgled nove kartice po vlastitim željama.

DODACI

- Uočiti da se dodaci mogu izdvajati po kategorijama i vrstama. Odabrati kategoriju: **Obrazovanje/Nastavni i administrativni alati**.
- Pregledati ponudu dodataka, odabrati dodatak koji smatraš korisnim i zanimljivim, pa na stranicu **10**, datoteke **DZ-Web preglednik** zalijepiti zaslonsku sliku prozora s pregledom dodatka.
- Ispod slike zapisati zašto dodatak smatraš vrijednim.